

CITATELJI! Prosimo, poglejte na številke poleg naslova za dan, ko Vaša naročnina poteče. V teh časih splošnega povišanja cen, potrebujete list Vaše sodelovanje. Skušajte imeti naročnino vnaprej plačano.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Registered as Second Class Matter September 25th, 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3d, 1879.

No. 195. — Štev. 195.

(Telephone: CHelsea 3-1242)

NEW YORK, FRIDAY, OCTOBER 2, 1942 — PETEK, 2. OKTOBRA, 1942

KA NEKAJ VEČ KOT
na dan dobivate ...
2c 'GLAS NARODA'
PO POSTI NARAVNOST NA DOM
Urvščeni sobot, nedelj in praznikov
CITAJTE, KAR VAS ZANIMA

VOLUME L — LETNIK L

ROOSEVELT DОСPEL S POTOVANJA

BELA HIŠA JE ODSTRANILA DVOTEDENSKO CENZURO, KO JE BILO NAZNANJENO, DA JE BIL PREDSEDNIK ROOSEVELT NA TAJNEM NADZORNUM POTOVANJU, KI GA JE PELJALO DO PACIFIŠKE OBALI, IN DA SE JE ZOPET VRNIL V WASHINGTON, D. C.

Odkar je odpotoval iz Washingtona, so bila na prošnjo Belo hišo zadržana vsa poročila po listih in po radio, kje se nahaja. — Odkar so Združene države stopile v vojno, je bilo to prvo predsedniško obsežno nadzorno potovanje.

Predsednik Roosevelt je iz Bele hiše odpotoval 17. septembra ter se je odpeljal najprej proti severozapadu in nato dalje proti Pacifiku.

Ko se je zopet vrnil v Belo hišo, je povabil časnikarje na konferenco, na kateri jimi je izročil naslednjo pisemo izjavo:

"Predsednik je zapustil Washington v četrtek zvečer, 17. septembra in se je danes popoldne vrnil, ko je končal 8754 milj dolgo pot, na kateri je nadziral vojaške in mornariške postojanke, ladjedelnice, tovarne za tanke, aeroplane in municijo, vojaška, mornariška in marinška vežbalništva, zalagalne postaje in vkreevalna pristanišča.

Predsednik je iz Washingtona potoval skozi Michigan, Illinois, Wisconsin, Minnesota; na zapadu skozi North Dakota, Montano in Idaho, dolib pacifiški obali in se je vrnil po jugozapadu skozi Arizona, New Mexico, Texas, Louisiana in nato v Washington ter se je med potom vstavil na vojaških postajališčih v Mississippiju in South Carolini."

Predsednikovo potovanje po industrijskih krajih cesrnjega in daljnega zapada je bilo časnikarskim potrebitvam znano od časa, ko je odpotoval iz Washingtona. Cenzurne odredbe pa prepovedujejo časnikarjem poročevati o predsednikovem potovanju. Zato listi po celi deželi niso onenisi predsednikovega potovanja do včeraj, ko je o tem prišlo obvestilo iz Bele hiše.

Antonescu prodal Rumunijo v sužnost

Rumunija prehaja polagoma v popolno nemško oblast v gospodarskem pogledu, kajti premier Antonescu je dal Nemcem proste roke v njih prizadevanju, da uničijo rumunsko industrijo in reducirajo deželo na status poljedelske države, ki mora biti docela odvisna od Nemčije.

Rumunski krogi v Ameriki so dobili tajna poročila, da je politična opozicija obdolžila Antonesca, da je pustil Berlenu, da je prišel vladati v Budimpešto. V posebnih spomenici, katero je podpisal Iuliu Maniu, vodja Narodne kneževske stranke v Rumuniji in zagovornik ter pobornik demokracije, je med drugim rečeno: "Mi se ne streljamo s koncesijami, katero dovoljuje tvoj (Antonescu) kabinet našim sedanjim 'protektorjem,' ki drže deželo pod svojo avtokratično peto."

Spomenica je dalje obtožila Antonesca, da z njegovo potrebitvijo postaja nemški "lebensraum" realno dejstvo na samih rumunskih tleh. "Namesto ponarojenja industrije, je tvoj režim uspel v tem, da je našo industrije germaniziral. Medtem, ko bo naša zemlja morala ostala v naši posesti, bo pašel sad našega truda v Nemčijo, ker bodoemo ekonomiko od nje odvisni. Je čisto labko razviti narodno zastavo nad tahto, ki je naši sužnjev, katere se pod tem zunanjem izkorisča za Nemce."

Spomenica navaja sistematično izkorisčanje rumunskih virov naravnega bogastva, ter pravi, da je prešlo pod nemško kontrolo več kot 160 rumunskih podjetij, katero vključujejo nizke mlečne tovarne, kemične, tekstilne, metalurgične ter druge slične tovarne in industrijske podjetja. — (ONA).

Indijanci bodo zopet rabil konje

Kot je poročal John Collier, komisar za zadnje ameriške Indijancev, so rdečekozje na Zapadu zapeljali svoje avte pod streho in zopet zajezdili in vpregli konje, s katerimi bodo odštejeli skrbeli za potreben promet na svojih rezervacijah, kjer rede živimo in se preživljajo z drugimi obrtmi in poklici ter s farmarstvom.

Collier je rekel, da bodo zgledu Indijancev sledili še mnogokrat v deželi. Indijanci sami pa, ki so poznavni, kot izvrstni jazdeci, bodo na splošno uporabljali konje, kot prometno sredstvo.

Zenske morajo zapustiti Dakar v Zapadni Afriki

Poročilo iz Londona se glasi, da je nemški radio naznačil, da je governer francoske Zapadne Afrike izdal ukaz, ki določa, da se morajo izseliti iz Dakarja vse evropske ženske z otroci.

V Vichyju je bilo naznanjeno, da je governer Dakarja Pierre Boisson, izdal to odredbo zato, ker je Dakar preveč obljudean in da zaradi tega hode nekaj prebivalstva poslati iz mesta.

Požrešni nemški zmaj

Na Grškem je veliko pomanjkanje mleka in potrebnih maščob, a kljub temu naciji zaplenjujejo zaloge mleka in olivenega olja za nemško armado in za nemške otroke.

Iz Slovenije

(Nekatere teh novice so bile že prej na kratko objavljene, a jih primašamo še enkrat, bolj obširne in podrobne, kakor so nam prispele iz domovine. — JIC, New York)

V ljubljanski pokrajini vlada velikanska znečjava. Italijani drže le še Ljubljano in par večjih mest, vse drugo je v rokah hostarjev. Italijani pa v Ljubljani na debelo streljajo talce, same nedolžne ljudi. Za nekoga fašista, ki ga je neka ženska zadavila, ker jo je hotel posiliti, je bilo ustreljenih sedem ljudi, itd. Grozno je — možje se ztaj razlagajo — že v zetru, ker je mogče, da jih na potu Italijani poberejo za takce in nasleđnjega dne ustrele. Nikaror ni res, da streljajo kot talce le komunisti, ampak kar dobe pod roko.

(Poročilo je z dne 18. junija, 1942.)

Nasi ljudje nimajo ziveža, ne oblike, ne strehe nad seboj. Pomagaj sestra, pomagaj brat!

BOJI V EGIPTU

Včeraj so zaveznički na osrednji fronti v Egiptu napadli sovražnika in mu vzeli nekaj postojank.

Napad je bil izvršen v predu Mannasib in je imel izboljšati zavezniške postojanke ter ni imel značajku večje ofenzive. Pri vsem tem pa so se vneli vroči boji, ki so na obeli straneh zahtevali velikih žrtev.

Ameriški bomberji napadli japonske baze v zapadni Kitajski

Z namenom, da drže "zaprta zadnja vrata" v Kitajsko, so ameriški letalec zadnji po nedeleg spet bombardirali sovražnikove postojanke in čete v južnozapadni provinci Yunnan, odkoder bi mogli Japonci vpasti v Kitajsko s te strani.

Ameriški poveljnički na Kitajskem, Joseph Stilwell, je dejal, da so ameriški bombardirali 300 dni zaporedoma napadli posamezne sovražnikove postojanke in čete v južnozapadni provinci Yunnan, odkoder bi mogli Japonci vpasti v Kitajsko s te strani.

Na jugu Stalingrada so Rusi

znečljene na nekem kraju in izbili 300

najemcev. Zaplenili pa so 6 tov

por, 10 strojnic, 15 trukov in 3

municijskih skladischa. Ko so

Nemci skušali zopet polastiti se

kraju, so izgubili tri infanterijske

stotnine.

Na istem kraju so se Rusi

polastili tudi treh vasi, ki so

jih držali Rumuni.

Ruska ofenziva v severozapadnem predmetju Stalingrada se nadaljuje, toda Rusi ne

poročajo o nobenih novih pridobitvah.

Ruska artilerija je razbila 5 nemških tankov in tri

baterije možnarjev.

Rusi pravijo, da rdeča ar-

maida še večno drži vse svoje

postojanke pri Mozdoku, zapa-

dno od Grozenga in okoli Novo-

rosiska ob Črnom morju.

Na dveh krajih fronte pri Mozdoku so bili razbiti trije nemški

tanki, 7 oklepnih avtomobilov,

velika zaloge municije in 20

trukov z vojaki ter je bilo ubi-

700 nemških najemcev.

Pri Novorosisku pa je bilo

uničenih 500 Nemcev.

Na severozapadni fronti, se-

verno od Moskve je bilo ubitih

700 Nemcev.

Položaj v Stalingradu kritičen

Iz Moskve se uradno poroča, da je v bitki za Stalingrad prišel odločilen trenutek, ko je Stalin telefoniral tajniku komunistične stranke A. Čajanovu, da se mora posadka trdno držati in da mora biti odstranjena zmeščjava.

PROSTOVOLJNO ODMERJANJE MESA

Nekaj posebno za Ameriko

ozir. Zdr. države je dejstvo, da

smatra vlada ljudstvo v sploš-

nosti za tako patriotično in

razsodno, ter disciplinirano, da

ni dozaj uvedla strogih voj-

nih odredb. Tiskanja novic in

dvignili vseh dobitkov na fronti in

"GLAS NARODA"

VOICE OF THE PEOPLE

Owned and Published by Slovenia Publishing Company, (A Corporation)
Frank Sakner, President; Ignac Hude, Treasurer; Joseph Lupsha, Sec.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.

49th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturday, Sunday
and Holidays.

Subscription Yearly \$6.

Advertisement on Agreement.

Za celo leto vjetja list za Ameriko in Kanado \$6.; za pol leta \$3.;
za četr leta \$1.50. — Za New York za celo leto \$7.; za pol leta \$3.50.

Za inozemstvo za celo leto \$7.; za pol leta \$3.50.

"Glas Naroda" izhaja vsaj dan izvenčni sobot, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA", 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
Telephone: CHElsea 3-1242

KAKO BODO ŽIVELI KAISERJEVI DELAVCI

Kot znano, je ameriška vlada poverila graditelju parnikov Henryju J. Kaiserju nalogu, da zgradi tri ogromne transportne aeroplane za "vzorec" za ceno \$18,000,000. Ce se bodo obnesli, bo Kaiser dobil naročilo za veliko število sličnih aeroplakov.

Da dobi dovolj delavcev, je Kaiser poslal v New York svoje agente, da dobe 20,000 delavcev. Zaenkrat je iz New Yorka v treh velikih opotovalo 500 najetih delavcev, ki so zdaj že dosegli v Portland, Ore., kjer se nahajajo Kaiserjeve ladjele in v katerih bo gradil tudi transportne aeroplane.

Kaiser želi, da bi bili njegovi delavci z delom in vsemi razmerami zadovoljni in da bi ostali, kajti delavcev krvavo potrebuje za svoja velika podjetja.

Podnebje v Portlandu je milo, prijetno, zimerno; zjutraj je nekoliko magle, podnevi sije sonce in ni viharjev in deževja do novembra. Vseokrog je valovit svet z velikimi gozdovi; krasen pogled na celo pokrajino.

V Kaiserjevih ladjeleh je sedaj zaposlenih 10 100 delavcev, treba pa jih je 35,000. Na železniški postaji Newyorčane pričakali časnikarski poročevalci, fotografi, Kaiserjevi uradniki, zastopnik AFL in več delavcev ladjele.

Vse novoče delavce vpišejo v AFL, s katero je Kaiser podpisal pojedbo, s katero se je obvezal, da bodo vsi njegovi delavci včlanjeni v Ameriški delavski federaciji. Vstopinja je od \$20 do \$30, tedenski prispevki pa po 3.50.

Največ delavcev se bo vpisalo pri localu št. 72 AFL, v katerem je bilo leta 1939 včlanjenih 400 delavcev, sedaj pa šteje članov 50,000.

Ob svojem prihodu so bili delavci nastanjeni v Hudson House, kjer je prostora za 4000 delavcev, ter jim je bilo naročeno, da naj ležejo, češ, da po širidnevem sedežu v vlaku vsakdo potrebuje, da "podolgem" leži.

Hudson House se nahaja poleg Kaiserjeve ladjele v Vancouver ob Columbia reki in sestoji iz 10 poslopij in je v vsakem prostora za 390 ljudi. Poslopja imajo dva nadstropja in popolnoma nova. Vse sobe so ena kot druga: lesena postelja s potrebnim odcjo, omara s predali in stelažami, lesen in položen naslonjač, pepelnik, košarica za papir, ena električna svetilka na stropu, kljukice iz mesta, eno stranišče s kopalnicami za pet ljudi.

Samska soba na teden velja \$5, z dvema posteljema po \$3.50.

V poslopu je velika obednica in dve dvorani za razvedrilo z naslonjači in mizami. Vse oskrbuje in upravlja uradnik Federal Housing Authority (FHA).

Kaiserjeva družba bo postavila tudi radio, ker želi, da so delavci zadovoljni in da ostanejo. Nastanjen je tudi poseben delavski posredovalec ali svetovalec, ki kateremu se more zateči vsak delavec in mu potoži svoje težave. In Kaiserjeva družba ima več sredstev, s katerimi more postolati kakega nezadovoljnega delavca.

V veliki ochedni dob delavci zjutraj zajtrk, nato lunch box, da jo vzamejo s seboj na delo in zvečer večerjo, vse za \$1.45 na dan. Primorani pa niso jesti v Hudson House, pa najbrže bodo, kajti Hudson House jim bo dajala hrano dva tedna brez plače, pozneje pa bodo odpalačili. Nekateri delavci pa so že po nekaj dni jedli, nato pa izginili. Kdo pa plača za take "begunce?" Najbrže bo to skrbel Kaiser.

Delavske plače in razmire pri Kaiserjevi družbi pa naslednje:

Welders \$1.20 na uro; pomočniki 95 centov do \$1.08; 48 ur dela na teden, plačanih pa 52 ur; železnični plača Kaiser, pozneje pa delavec vrne v obrokih v desetih tednih. Hrana v obednici je zelo dobra.

Prva dva tedna so nastanjeni v Hudson House, potem pa se naselijo v stanovanjske hiše, katere sedaj grajete. Hrano si mora pozneje delavec najti kjerkoli, pa bo na brzi vredno ostal v Hudson House, kajti za \$1.45 na dan dobi vsakdo naslednjec: jajca za zajtrk; juho, meso, krompir, tri prikuhe, solata, pie, cake, ice cream kava mleko — za večerje. V naselbini ni žganja pač pa pivo in lahka vina.

Ako kdor z delom in z razmerami ne bo zadovoljen, ga družba ne bo zadržala in bo mogel iti, kamor bo hotel, to je vemojo bo moral sam plačati.

SLOVENIJA—KAM PLOVEŠ?

T. F.

VI.

Ugovarjali bi radi nekateri, češ: zakaj se ni mogel slovenski narod "potuhniti" pod lažko aneksijo, saj so morale tudi v Jugoslaviji narodne manjšine, Nemci, Madžari, Slovenci, pozdravljati vse jugoslovansko zastavo, narodno himno, kralja, vladu... Da, toda še potem, ko je bila Jugoslavija urejena po mednarodnih pogodbah in ko so narodne manjšine potom optiranja postale del jugoslovanskega državljanstva. Kdor tega ni hotel, mu je bila dana prilika, da se pravočasno izseli med svoje so-narodnjake in tam daje duška svoji nacionalni zavesti. Kamurj se pa izseli Slovenec iz Ljubljanske pokrajine, da bo uzel natezalnici, na katero so Lahni položili vse njegova najglobljija častva?

Ni primere! Pondariti je potreba te reči radi tistih med namnimi samimi in drugorodi, ki čejojo o silnem trpljenju Slovencev sedaj tudi pod Italijani, pa pravijo: Zakaj pa vendar niso lepo mirni ostali? Sajim je Italija dala vse, cesar so potrebovali. Pametni pa bi bili, pa se potuhnili.

Ljudje, ki tako govore, so neverni. Ze naprej delajo križeče Slovence, češ zaleteli so se, naj tudi sami pospravijo vročjuho, ki so si jo skuhal. Za trpljenje Slovencev pod Nemci je lažje najti simpatije v svetu, zakaj tam so se brutalnosti začele takoj prvi hip. Pod Italijo je šla stvar drugačno pot. Zato je treba, da smo si gleda teh reči na jasnen, in da jih znamo tudi pred ameriškim svetom pravilno predstaviti. To ni lahka stvar. Glede Nemcev boš žal kaj dopovedal Amerikanec, o Lahih imajo strasno nedolžne pojne. Musolini je po njihovih pojnih edini Lah, ki zasluzi vislice, pa samo zato, ker je vdinjal Hitlerju. Če bi le majkemu pokazal, da se je Hitlerjeve kompanije naveličal, mu v tem hipu vse Amerika vse odposti in ga pristeje v vrste ostalega "dobrega" laškega naroda. To stoji. In je tudi v tem vrok, da mora slovenski narod toliko trpeti.

Posebne interese ima v Sloveniji — Srbija. Bolje rečeno, sovinistični Srbi, ki se jim zdi, da danes predstavljajo pred svetom Srbiju, ne morda Jugoslavijo, o kateri prav radi ti srbski krogci s Hitlerjem in Mussolinijem vred priznavajo, da je ni in je — ne bo.

O vsem tem bomo spregovorili kolikor mogoče premislje besedo.

(Nadaljevanje prihodnjic.)

ČUDNE OPERACIJE POLICJSKEGA CISČENJA.

"P. M." je prinesel obvestilo berlinskega radio o operacijah cisčenja v Jugoslaviji, ki se nadaljujejo po načrtu in z dobrim uspehom." Strelke, ki jih navaja Goebbels'eva radio oddaja dokazujojo, da ni šlo za policisce operacije cisčenja temveč da so se vrstile bitke nepravno velikega obsega. Nemci namreč navajajo, da so v petek dveh tednov ujeli 4000 Jugoslovjan in da jih je padlo skupaj 3000.

INVESTIRAJTE V AMERIKO

KUPUJTE
UNITED STATES WAR SAVINGS
BONDS IN STAMPS

OGNJE OBVAROVALNI TEDEN.

Vežbati civiliste v temeljnih pravilih samo obvarovanja tekom zračnih napadov, je pravna naloga urada za civilno obrambo. K tej odgovornosti je predsednik Roosevelt dodal drugo — ono, da se prebivalstvo područja o nevarnostih povzročenega vsled nevarnosti ali površnosti.

Zato tekmo tedna, ki ga je predsednik proglašil kot "Fire Prevention Week" namreč od 4. do 10. oktobra, bo OCD skušala pridobiti sodelovanje vseh meščanskih, bratovskih, delavskih in poslovnih organizacij, naj pomagajo podučevati občinstvo o važnosti obvarovanja pred ognjem in njegove kontrole. Le potom te zdržene pozornosti in napora smejo mi, kot borilni narod upati zatreti ognje, ki ogrožajo m ovoj vojno produkcijo.

Požarji ne vničujejo le življene,

in lastnino, oni vničujejo čas — čas v smislu izgube dela v vničenih tovarnah, čas izgubljen za posekanje gozdov, ki bi nas zlagale z lesom, čas izgubljen za popravke.

Vsekodaj, da pomaga znižati izgube in zamude časa vsled ognja, naj stori troje.

1. Pazi doma na čistoto in dobro gospodinjstvo

2. Ravnaj se na delu po vseh varnostnih pravilih.

3. Nauči se, predno nežgoda nastane, kako se ogenj kontrolira, naj izbruhne doma, ali na delu.

SPOROČILO UPRAVNika

Koncem tedna mi je v vsem sporočiti, da so se naročniki, ki so zaostali z naročninom, jasno povezali na poziv uredništva, ki je bil preden zadnji petek. Pričakujem, da bodo naročniki, ki se niso naložili v storiti, v kratkem postopili za zaostalo naročino in obnovitev. Želeti je, da lahko prihodnji teden sporočim, da je bil odziv 100%.

Vsakemu je znano, kako važno je, da podpirajo v teh časih slovenski tisk in tudi vemo, da ne boste ta nujni poziv prezrlji.

Upravnik.

VEŽBANJE AMERIŠKE ARMADE

Slika nam kaže neko puščavo v Kaliforniji, kjer ima ameriška armada velike manevre.

RAZGLEDNİK

Piše Anna P. Krasna

Odlikovanje ruskih junakov

Sovjetska vlada je pred kratkim odlikovala in dala priznanje stotisočim, ki so se junakom bojevali in postavili v bran sovražniku na že zasedenem ozemlju Rusije.

Najvišja odlikovanja Sovjetske unije so bila podetjena 538 guerilecem, kateri so se izkazali s posebnimi junakstvi in dejavnosti, ter so vodili guerilsko akcijo za nacistički linijami v Ukrajini, Beli Rusiji in v okreju Smolenska in Orla.

Med omimi, ki so bili deležni posebnih odlikovanj je bilo 30 žensk, ki so bile vse prvovrstne bojevnice in voditeljice guerilskega gibanja. Pogum teh žensk se zdi skoraj neverjeten in vendar vemo, da celo Nemci sami priznavajo, da ne more nacistički vojak na Ruskem zaupati nikomur in najmanj pri ruskih ženskam, ker nikdar ne ve, kdaj ima opravka z guerilsko bojevno, ki ga zavlačja v past ali izteče tajnih informacij.

Nemci tudi pravijo in pišejo, da imajo Rusi svojevrstno velenje, katera jih navdaja s takim fanatizmom, da raje poginejo, nego bi se dali ujeti, ter dovrše nemalokrat dana povelja v očigled gotove smrti. Ker nacijska pamet ne more razumeti slovenske duše, ki je prezeta s prastaro željo po svobodi in po bratstvu ter ljubezni do svoje zemlje in svojega naroda, si razlagajo, da je Stalin Rusko tako usnjujil, da se pripravljeni zanj umirati v milijonih.

Junaštvo Rusov nacija kažejo v suženjski luči in pišejo, da domačo konsumpcijo, da ruski človek sploh ni zmožen občutja.

Sedaj Rusi odlikujejo svoje junake borce in boriteljice za osvobojenje njihovih domov in spod nacističke fronte. Vsak v gospodinjstvu prihranjen dolar, je dolar zmage, aka ga investirate v vojne bonde.

NEMŠKE TEŽKOČE V JUGOSLAVIJI.

"Christian Science Monitor" je pred kratkim poročal, da ima oisiše mnogo dela in težav v Jugoslaviji, kjer domoljubi odločno nadaljujejo svoj odpor. Tudi aks so bila nekatere poročila v strategičnem oziru pretirana, je nepobitno dejstvo, da nemiri v Jugoslaviji vežajo v tem ozemlju stevilne vojaške skupine oisiše, ki bi bile zelo potrebne na ruski fronti.

Studenec Blagoslova!

300 SVETIH MAŠ LETNO, za žive in mrtve člane Mašne Zveze. Cianarina za vsako osobo živo ali umrlo 25c. (Nikdar ni potreba obnoviti.) Upoštevajte Vaše sinove volake.

DRUŽBA SV. PETRA KLAVERJA za afričanske misijone Department G 3624 W. Pine Blvd., St. Louis, Mo.

tovaristva (1) vzajemnosti, po guma, junaštva ali sploh česa, kaj zahteva podlago duhovnih vrednosti in sposobnosti. Priznajojo ga, kot topo živin, o katerem sploh ne morejo imeti, kako da se je naučil operiranja kompleksnih modernih strojev in orzja.

Ruski človek, pravijo Nemci, ne kaže niti najmanjšega nagnjenja do duhovnih stvari in nima absolutno nobenega smisla za kak napredek, ter se zato ne dovolji, da živi revno, medtem, ko si kremeljski voditelji gradi krasne palace, iz katerih sužujejo množice.

Takim in enakim nacijskim modrostim in zaključkom, ki človek lahko enostavno deje: "Aha, kisto grozdje, kaj!" Ali po vsem tem se skriva več, kot gola nacijska propaganda, skriva se grd in podel namen prikazati slovensko ljudstvo, kot najmanj vredno za civilizacijo, steti in to na podlagi boljevizma, katera doktrina, pravijo Nemci, je svetu strašno nevarna.

Kako nevarna je svetu nacijska doktrina vedno danes vse in vemo obenem tudi, da ni ravno težko ustvarjati predstodkov proti ruskemu sistemu, kateri lastuječim višjim razredom na sprotnega sveta ni posebno všeč. Zato bodo morali Slovani povsod, kjerkoli imajo priliko, budno paziti, da bo dobro junakstvo in vztrajnost ter neizprosen odpor slovanskih ljudi, kateri je računal, da ga ne razume — to je duh odpora, ki si želenje srušiti v milijonih.

Junaštvo Rusov nacija ka

Kratka Dnevna Zgodba

SELŠKI ŽUPAN

VLADO KLEMENČIČ:

V nedeljo popoldne je bilo precej ljudi v selški gostilni. Pri teh velikih mizah so sedeli kmetje. Čeprav je imel vsak pred seboj polje vina, vendar ni bilo na njihovih obrazih tiste brezskrbnosti, kakor je ob takih prilikah navada. Skoraj vsak je držal v rokah nekako pisarje in čakal, kdaj pride na vristo; da mu ga bo raztolmačil pisar, ki je sedel pri mizici blizu peči. Med tem ko je pisar čital posameznikom nemške uradna pisma in jim jih prestavljal v slovensčino, so si kmetje razpravljali to in ono.

"Nis ne rečem," pravi prvi, "oblast je bila včemo in še bo. Ampak po slovensko naj nam pišejo gospodje v kancelijah, da jih bomo razumeli. Ali je res tega treba, da moramo kmetje še pisarja plačevati, da nam pove, kaj stoji v pismu?"

"Pa ne le to," pove drugi, "še sami zapravljamo denar, ko celo poldneve posedamo v gostilni. Pri prazni mizi ne bo sedel ka-li? Še tako te krčmar po strani gleda, še predolgo želi svoj polj. Holaj, oštir prinesi še merico!"

"Naša slovenčina je v domači deželi zanicevane pastorka," se oglaši tretji "Ali je to prav, da nas, ki s trudem zemljo obdelujemo in pridelujemo kruh tudi z gospokom, ki v redi cesarju davek plačujemo in gremo zanj tudi v krvavi boji, kadar nas poklici, ali je to prav, da nas na sodniji in davkarji imenujejo neumne slovenske kmetje? Ali so kmetje zavoljili kancelije, ali je kancelija zavoljila kmetov?"

"Prav iz sreči mi govoris, prav prvi kmet. "Zadnjih so mi dali na sodniji nekak papir, naj ga podpišem. Gledam, gledam v pisanje, ne razumem nič. Nemško je, pravim, ali bi mi mogli gospod sodnik, po slovensko razložiti. Pa me prav

"Velik papir si pripravi,

grdo pogleda in nekaj zamomila, češ, da sem siten. Sele neki pisar mi je, ko sem ga prav lepo prosil, razložil pismo."

"Jaz bi pa sploh ne podpisoval," pravi tisti, ki si je naročil še polje. "Ali ni dovoljila vrla leta osemnajstih desetega, da ima slovenčina po naših krajin iste pravice, kakor nemščina? Ne bodimo strahopetci. Če bodo v kancelijah videli, da poznamo postave, nam ne bodo več vsljevali nemščino. Po slovenski naj se nauče gospodje."

Med pogovorom je stopil v izbo župan Šmid. Selčani so ga imeli radi, ker se ni nikdar štulil med nemško gospodo, kakor so to delali župani po drugih krajinah, hoteč se priklapiti oblastnikom. Glede slovenčine je bil istega mnenja kakor kmetje in je že večkrat omenil, da ne bo plačeval pisarja, da bi mu prevajal nemška pisma.

"Pozdravljen, Šmid," mu klíčejo od vseh strani kmetje in mu ponujajo pijačo.

"Kako misliš, župan?" ga vprašujejo najgovornejši, "ali nas hodo še dolgo pitali z nemškimi pismi? Povej gospodom v kancelijah, naj nam ne napravljajo stroškov in sitnosti. Naj nam vendar pišejo v domačem jeziku."

"Če jem je na davkarji dober naš denar, naj jem bo še naša beseda!"

"Ze večkrat sem povedal gospodom, kar jem gre, pa so samo skončnili za rameni. Češ, nis se ne da napraviti. Še enkrat bom poskušal. S plesarjem bova napravila pismo."

Pisar je tolmačil še poslednjemu kmetu njegovo nemško pisanje. Ko je končal, je zavoljil spravil denar, ki si ga je zaslužil in se pokrepel z dolgim požirkom vina iz polj.

"Velik papir si pripravi,

Popolen večer. — Na pobudo Treasury departmenta je bil pretekli petek prirejen slovenski večer v sredini češke naselbine v New Yorku in sicer v bloku med First in York Ave. na 72. ulici.

Namen te prireditve je bil, da se ljudi vzpodbudi k nakupu vojnih bondov, ali "War Savings Bond" katero je najhujšje orezje strelti glavo najhujšemu in najbolj brezvestnemu sovražniku miru in civilizacije, kar jih pomni zgodovina.

Tukaj so bili tudi zastopani Slovenci in Hrvatje. Da bi bili zastopani se bratje Srbi, bi se dalo tukaj boljše plesarje in sicer da je bila zastopana tudi Jugoslavija, ker pa ni bilo tako, mora ostati tako, kakor je.

Slovenski program te prireditve je zastopal odbor za nakup vojnih bondov in sicer Mr. L. Zakrašek, predsednik tega odbora, Mr. A. Svet, upravnik "Glas Naroda" in Mrs. Anna P. Krasna, pomočna urednica "Glas Naroda."

Zelo je povzdignila slovenski program te prireditve slovenska narodna noša, ko so prvi prikorakali na čelu spreveda. Ni jih bilo dosti, saj je bil upravljen vzrok temu, ker so Slovenci na ta prostor prihajali od dela, kar bi jim zelo otežkočilo premeniti obliko v tako krakem času. Vseeno, se je pokazalo v lepih nerodnih slovenskih nočeh precej ameriških Slovenc, med katerimi sem spoznal Miss R. Kovač, moško čast pa je rešil Mr. A. Svet.

Največ je pa k programu primogla slovenska pesem. Nasri bratje Čehi so nastopili prvi, in ko so peli pesem "Uboj" bi "Slovanovi" fantje ki so čakali na odruz na njimi, da nastopijo, skoraj spravili dirigenta pevskega zboru Mr. K. Leitnera skoraj iz ravnatelja, ker so protostrojno in brez vednosti češkega pevovodje zateli peti s češkim zborom in je vzel precej časa, predno se je Mr. Leitner zavoljil od kod prihaja ta grozna moč za kar se jem je pa nazadnje prav lepo in po bratsku zahvalil.

Za Čehi je nastopil "Slovan" pod vodstvom pevovodje Mr. I. Harbeta, kateremu so pa tudi prisotni na pomoc galantni član pevskega mesanega zabora "Domovina" in sicer Mr. V. Pavlič, predsednik "Domovine" Mr. T. Capuder in Mr. Tomaz Bertok.

Za Čehi je nastopil "Slovan" pod vodstvom pevovodje Mr. I. Harbeta, kateremu so pa tudi prisotni na pomoc galantni član pevskega mesanega zabora "Domovina" in sicer Mr. V. Pavlič, predsednik "Domovine" Mr. T. Capuder in Mr. Tomaz Bertok.

Na koncu je nastopil "Slovan" pod vodstvom pevovodje Mr. I. Harbeta, kateremu so pa tudi prisotni na pomoc galantni član pevskega mesanega zabora "Domovina" in sicer Mr. V. Pavlič, predsednik "Domovine" Mr. T. Capuder in Mr. Tomaz Bertok.

Na koncu je nastopil "Slovan" pod vodstvom pevovodje Mr. I. Harbeta, kateremu so pa tudi prisotni na pomoc galantni član pevskega mesanega zabora "Domovina" in sicer Mr. V. Pavlič, predsednik "Domovine" Mr. T. Capuder in Mr. Tomaz Bertok.

pisali. Prvi vzrok je ta, ker se ljudje pritožujejo, da nobeo imeti pisara v gostilni, ker morajo preveč zapiti. Drugi vzrok pa je ta, da nimam jaz za vse te opravke in stroške 60 goldinarjev na leto dosti. Domna pa takega pisara ne morem imeti, da bi nemški pisari znali, ker bi imel premajhno plačo. Po slovensko pa sam naredim. Da bi se zgodilo, že le Gospodje in tudi drugi ljudje. In jaz tudi že želim, da bi se po slovensko pisalo, da bom vsaj vedel, zakaj se podpišem. Ce pa to ni mogoče, da bi se zgodilo, Jih pa lepo prosim, naj namesto mene drugega postavijo. Zdaj Jih pa lepo pozdravim in ostanem. Njih počni služabnik.

Pavel Šmid, župan. Selca, 5. malega srpanja 1861.

Ko je bilo pismo napisano, ga je moral pisar še enkrat prečitati. Vsi so bili z njim zadovoljni.

"Dobro je tako, naj gospoda ve, da se ne damo. Že jutri ga odpotli, Šmid."

Še so si nekateri naročili vična in ostali v gostilni do pozne noči, pomenkujoč se, kakšen odgovor bo prišel na pismo.

Dopisi

P A B E R K I

"Slovan" je zapele dve pesmi in sicer "Slovenac Srb, Hrvat" in "Slovan" s katerimi je presestil ne manj kakor 6000 poslušalkov. Ne že toliko z besedilom pesmi, kakor po lepo ubranih moških glasovih, tako da nas je skoro očarali. Počivalo in razočaranje sem ališal iz več kakor enih ust. Naven, ali je k temu prizomoglo razpoloženje članov, ali pa pesem v večeru, na katerega je legla tema noč.

Da je bila njih pesem v resnični nekaj posebnega na ta večer, so se člani "Slovana" lahko prepričali po burnem aplavzu, ki se je razlegal po celiem bloku.

Ko sem premišljeval o tem, so mi prišli na misel tudi tisti naši Slovenci, ki jem, je Bog podaril posebni glas, da bi se bolj povezvali slovensko pesem pa raje že na leta brezbrinno gledajo od strani, kako se d rugi žrtvujejo. Takim bi privočili, da se jem vesja za nekaj časa napravi prav pošten tut v grlu. Tiste pa, ki jih vzpodbjajo k takim stvari, jih naj pa priči mesarska muha na koncu jezika, da bodo imeli polnoma okruženega.

Tudi hrvaški mesani zbor "Jedinstvo" je jako lepo zapele. Največ aplavza pa je bila deležna od strani občinstva v svojem solospavn naša vrla ameriška Slovenka Miss A. Kepic na katero lahko gledamo z največjim ponosom.

Tudi pri prodaji vojnih bondov je bil najlepši uspeh. Kateri mi je povedal Mr. Svet, se jih je prodalo za \$150,000.

"SPANISH IN 20 LESSONS" — Spanščina v 20-ih načinah. — Spanščino in angleščino. — Spanščin je R. D. L' Cordin.

Ta knjiga je popularna in prav nujna. Od prve do zadnje strani je popoloma ista, kot jo je pisatelj napisal in kot je bila prvotno izdana v višji ceni. Cena je zato nizka, ker smo se porabilo pravtve diskarske forme, in ker je pisatelj sprejal nizo ceno.

Po tej pristopu stopejvalni metodai Corinthis pomaga, da se lahko naučite španščino.

Po praktično učenju ima kar najmanj nesamostivih in zapletenih slovenčnih pravil ter vas vodi brati, govoriti in računati španščino.

Corinthis kratek metodo so odobrili profesori, sole, poslanstva in ekspertni tvrdile po celem svetu. Je praktično, priprosto in uspešno.

Prodajalna je bila že nad 2,000,000 Corinthis knjig.

Ce vas ta knjiga zanimala, jo lahko naročite po

ENJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING COMPANY, 216 West 18th Street, New York, N. Y. — Cena je samo 51-

V PESMARICI

"AMERIŠKA SLOVENSKA LIRA"

se vključene sledete

slovenske pesmi:

1. Podkrica — moški zbor z bariton samospovem
2. Podgorav — moški zbor
3. Lahko noč — moški zbor
4. Otočki svet — moški zbor
5. Pomladniški — moški zbor, z bariton samospovem
6. Lira I. — za solo spevce, moški zbor
7. Lira II. — za mesani zbor
8. Altantski odmeti — za moški in ženski zbor, z bariton samospovem
9. Kantata iz psalmu 126 — moški zbor
10. Soči — za samoospete, mesani zbor in spremljevanjem glasovirja
11. Psalm 29 — za samoospete, mesani zbor in spremljevanjem glasovirja ali orgla

CENA SAMO 50 centov

KOMAD

To so koncertne pesmi za mesane zborne, katere je uglasile in v samozaložbi izdal MAJTE L. HOLMAR, organist in pevogradec pri sv. Vidu, Cleveland, Ohio.

Naročite to zbirko pri:

ENJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
216 W. 18th St. New York

Seveda ne smem pozabiti, da je bil pretekli torek sv. Mihael, patron vseh Mihey in Mihelov, in tudi patron predsednika "Slovan". Mr. Mike Pirnat. (Poleg Mihe Pirnata je obhaja la svoj god tudi Miss Mihaela Zore.)

Medtem, ko so "Slovanovi" dali lučilne note slovenske pesmi v skritem kotičku dvorane, so se kar po pristih pripravljale in oblagale mize ob prihodu dvorane za "surpriz party," katerega sta pripravili Mrs. M. Matček in Mrs. T. Kovach svojemu bratu Mike Pirnatu.

Skoraj ganljivo je bilo videti razočaranje Mr. Pirnata. Vzelo je nekaj minut, predno je prišel k sebi, naškar nas je vse povabil, da prisledimo.

Po par pozirkih dobril, kjer je razvilo razpoloženje celo dvizbe do takega vraka, da so se od slovenske pesmi tresli flancati na mizi, in orehi trčjali iz orehove potice.

Zapusti sem jih okoli polnoči, ko se je Mr. Pirnat vsem lepo zahvalil da so se ga spomnili na ta način, posebno pri svojima sestrami Mary in Tessie, in se je vidoval, da ga je zelo ganila bratovska ljubezen.

Koliko časa so še ostali, ne vem. Vem le, da že dolgo časa nisem bil v tako galantni in prijetni družbi in želim, da Mr. Pirnat zdrav in vesel dočaka drugega goda.

F. R. V.

VESTI IZ CLEVELAND, OHIO

Blle 24. sept. je preminila v Emergence bolnišnici mlada rojakinja Louise Spudick, roj. Možina, starca 28 let. Pokojnica je bila rojena v Clevelandu. Zapušča žalujčega soproga Josepha, mater Angele, sestro Mary, poročeno Grubeljnik, brata Franka in Williama ter strica Johna Ziberta. Njen oče Andrej je preminil leta 1938.

Po dolgi in močni bolezni je umrl Anton Potokar, star 75 let. Doma je bil iz Žužemberka, odkoder je prisel v Cleveland pred 25 leti.

Po dolgi bolezni je umrla na svojem domu Margaret Skufca, roj. Sterle. Stara je bila 68 let. Doma je bila iz vasi Podcerkev fara Stari trg pri Ložu, odkoder je prisla v Cleveland pred 37 leti. Soprog Frank je umrl pred 11 leti. Zapisuša sinova Jamesa Mayo je Avgusta na hčeri Margaret Szymanski in Viktorijo Mannu, v starem kraju pa si lo podpirajo, da ne bi izvali borbe.

VSI ne moremo iti na bojisce se vojskovi proti sovražniku osebne svobode. — VSAK pa lahko pomaga pobiti sovražnika, ako kupuje WAR BONDE in ZNAMEKE redno.

NA OBISKU.

V naši naselbini se nahaja na obisku pri svoji sestri Mrs. Katarini Meditz, 815 Park Ave Brooklyn, N. Y., Mrs. Mary Matček iz So. Chicago, Ill. S svojo sestro se nista videle že nad 30 let. Danes je Mrs. Meditz obiskala tudi naš utrad v spremstvu Mrs. Katarine Sustarsic iz Brooklyn. Obiskala je tudi več drugih svojih sorodnikov in znancev v naselbini, izrazilila se je da se ji naša newyorska metropola v splošnem zelo dopade. Prisotovanja in je tudi Čehoslovaški festivalu prečeteli petek večer na 72. ulici, katerega program se ji je zelo dopadel, posledno petje slovenskega zborja, kakor tudi petje Miss Alme Kepic. Omenjena je sestra znanega rojaka Mr. Joe Sternietza v Eveleth, Minn., katerega tem potom prav iskreno pozdravlja kakor tudi lepo razvedrila svoje znance v Kanadi. Želimo ji obilo zaba ve in razvedrila za časa njenega bivanja na naši naselbini, ter srečen povratek na svoj dom v So. Chicago, Ill.

"Glas Naroda."

